

TIETOSUOJASELOSTE – PIRLS 2021 KYSELY LUKEMAAN OPPIMISESTA

Mihin tarkoituksiin henkilötietoja kerätään ja käytetään?

PIRLS 2021 -tutkimuksessa (*Progress in International Reading Literacy Study*) kerättyjä henkilötietoja käytetään yksinomaan tieteellisiin tarkoituksiin. PIRLS on koulutuksen tutkimushanke, jonka tukijana on kansainvälinen IEA-järjestö (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*). PIRLS 2021 -tutkimuksen yhteydessä kerättävien henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta ja kansallisen tietosuojalain 4.3 §. Tämä tarkoittaa sitä, että henkilötietojen käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi (tieteellinen tutkimus ja tilastointi). Perusopetuslaissa (628/1998) koulutuksen järjestäjälle on säädetty velvollisuus arvioida antamaansa koulutusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Tähän ulkoiseen arviointiin osaltaan kuuluvan PIRLS-tutkimukseen liittyvän aineistonkeruun ja tulosten raportoinnin opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut Koulutuksen tutkimuslaitoksen tehtäväksi.

Mitä henkilötietoja pyydämme?

PIRLS-tutkimukseen osallistuvien neljännen vuosiluokan oppilaiden vanhempia/hooltajia pyydetään vastaamaan Kyselyyn lukemaan oppimisesta (ns. kotikysely), jonka avulla kerätään tietoa tutkimukseen osallistuvien lasten lukemaan oppimiseen liittyvistä toimista kotona, vanhempien/hooltajien ammatista, vanhempien/hooltajien koulutustaustasta, kodin resursseista ja vanhempien/hooltajien mielipiteistä koskien lapsen koulua.

Koska PIRLS-tutkimukseen sisältyvä henkilötietojen käsittely perustuu opetushallintoviranomaisen lakisääteisen tehtävän suorittamiseen, vastaajilta ei pyydetä erillistä lupaa henkilötietojen käsittelyyn. Jos et halua vastata johonkin kysymykseen, voit jättää sen tyhjäksi.

Mitä henkilötietoja keräämme?

PIRLS-tutkimukseen osallistuvien oppilaiden vanhempien/hooltajien vastauksista saadut tiedot kerätään ja tallennetaan numeerisessa muodossa. Tallennetut numerot edustavat valintoja (esim. monivalintakysymys tai kyllä/ei-valinta).

Tallennettuja tietoja ei voida käyttää yksittäisten vastaajien yksilöimiseen nimen mukaan. Sen sijaan jokaisella tutkimukseen osallistuvalla oppilaalla on ID-tunnus, jonka avulla opettaja-, koulu-, koti- ja oppilaskyselyn vastaukset kohdennetaan kullekin oppilaalle. Tämän tunnuksen ja tutkimukseen osallistuvaan oppilaan nimen välinen yhteys on koulun vastuuhenkilön ja Koulutuksen tutkimuslaitoksen tiedossa. Sitä ei kuitenkaan jaeta IEA:n tai kolmansien osapuolien kanssa.

Missä, miten ja miten pitkään henkilötietoja säilytetään?

PIRLS-tutkimuksen yhteydessä kerättyjä tietoja säilytetään tietoturvallisesti ja ulkopuolisilla ei ole pääsyä tietoihin. Tietoja ja aineistoja käsittelevät Koulutuksen tutkimuslaitoksen henkilöt ovat suorittaneet tietosuojakoulutuksen ja heitä sitoo lakisääteinen salassapitovelvoite. Lisäksi kaikki IEA:n työntekijät, jotka käsittelevät aineistoja, ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen sekä suorittaneet koulutuksen asianmukaisesta tietojen käsittelystä.

Henkilötietoja säilytetään seuraavasti:

Vastaustiedot tallennetaan siten, että niitä voidaan hyödyntää analyyseissa. Vastauksista luodaan tietokanta, jonka avulla tutkijat voivat vertailla koulutusjärjestelmiä maailmanlaajuisesti (katso Julkinen saatavuus alla).

Vastaustiedot käsitellään keskitetysti IEA:ssa Hampurissa, Saksassa. Kaikki tietojenkäsittelyyn saapuneet tiedot on toimitettu yksilöitynä ainoastaan ID-tunnuksilla eli ilman nimiä.

Kenelle ja miten PIRLS-tutkimuksen tietoja luovutetaan?

Koulutuksen tutkimuslaitos lähettää vastaustiedot IEA:lle suojatun FTP-palvelimen kautta, pseudonymisoidussa muodossa. Pseudonymisointi tarkoittaa henkilötietojen käsittelemistä siten, että henkilötietoja ei voida enää yhdistää tiettyyn henkilöön ilman lisätietoja (kaikki tällaiset lisätiedot säilytetään erikseen ja teknisten sekä organisatoristen toimenpiteiden avulla varmistetaan, ettei henkilötietoja voida yhdistää tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön).

PIRLS-tutkimusta johtaa kansainvälinen tutkimuskeskus (*International Study Center, ISC*), joka sijaitsee Boston Collegessa, USA:ssa, ja jossa suurin osa aineiston analysoinnista tapahtuu. Analyysi vaatii vastaustietoja, mutta ne lähetetään ISC:lle suojatun FTP-palvelimen kautta, pseudonymisoidussa muodossa. ISC:n työntekijät, jotka osana analyysiä käsittelevät vastaustietoja, ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen. Vastaustietojen siirtäminen Yhdysvaltoihin, eli kolmanteen maahan, on turvattu asianmukaisilla ja tarkoitusta vastaavilla toimenpiteillä, kuten erityisellä sopimuksella henkilötietojen käsittelystä (DPA) sekä eurooppalaisilla vakiosopimuslausekkeilla (*European Standard Contractual Clauses*) IEA vastaa sopimuksista ISC:n kanssa.

Vastaustiedot jaetaan myös takaisin turvatun FTP-palvelimen kautta PIRLS-tutkimuksen toteuttavalle kansalliselle tutkimuskeskukselle eli Koulutuksen tutkimuslaitokselle.

Kyselyyn liitettävät tiedot

Varhaisoppimiskyselyn lisäksi, koulujen rehtoreita/johtajia, oppilaita ja opettajia pyydetään täyttämään oma kysely. Näistä lähteistä saadut tiedot liitetään varhaisoppimiskyselystä saataviin tietoihin lopullisessa kansainvälisessä tutkimustietokannassa (*international research database, IDB*).

Julkinen saatavuus

Lopullinen kansainvälinen tutkimustietokanta on julkisesti saatavilla seuraavilta sivustoilta:

<https://www.iea.nl/data> (Hampuri, Saksa)

<https://timssandpirls.bc.edu/index.html> (Boston, USA)

Kaikki tietokannassa olevat tiedot ovat pseudonymisoituja, eikä niitä voida yhdistää yksittäisiin henkilöihin tai kouluihin.

Automaattinen päätöksenteko ja profilointi

Automatisoitua päätöksentekoa, mukaan lukien profilointia, johon viitataan EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksen artiklassa 22 ei suoriteta.

Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyllä on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen artiklassa 15–20 määritellyt oikeudet. Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos käsittelee henkilötietojasi tietosuojalainsäädännön (EU:n yleinen tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki 1050/2018) nojalla yksilöille kuuluvien oikeuksien

mukaisesti. Sinulla on oikeus saada itseäsi koskevat tiedot nähtäväksesi sekä vaatia epätarkkojen tai virheellisten henkilötietojen oikaisua

Jos sinulla on kysyttävää rekisteröidyn oikeuksista, voit olla yhteydessä yliopiston tietosuojavastaavaan. Kaikki oikeuksien toteuttamista koskevat pyynnöt toimitetaan Jyväskylän yliopiston kirjaamoon. Kirjaamo ja arkisto, PL 35 (C), 40014 Jyväskylän yliopisto, puh. 040 805 3472, sähköposti: kirjaamo@jyu.fi. Käyntiosoite: Seminaarinkatu 15 C-rakennus (Yliopiston päärakennus, 1. krs), huone C 140.

Jyväskylän yliopiston tietosuojavastaavan yhteystiedot:

Puh: 040 805 3297

Sähköposti: tietuoja@jyu.fi

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Faksi: 029 56 66735

Sähköposti: tietuoja(at)om.fi

Rekisterinpitäjän yhteystiedot:

Koulutuksen tutkimuslaitos

Alvar Aallon katu 9

PL 35

40014 Jyväskylän yliopisto

Puh: 040 805 4810 (Kaisa Leino, kansallinen koordinaattori)

Puh: 0400 545 105 (Eija Puhakka, aineistokoordinaattori)

Sähköposti: pirls2021@jyu.fi

sekä

IEA

Keizersgracht 311

1016 EE Amsterdam

The Netherlands

Puh: +31 20 625 3625

Sähköposti: secretariat@iea.nl